

Kokia DURBĖS mūšio reikšmė Žemaitijos, visos Lietuvos ir baltų krašto istorijoje?

Liepos mėnesį minime dviejų Lietuvos istorijoje itin svarbių mūšių datas – 1260 m. liepos 13 d. kuršių žemėje, į pietus nuo Durbės ežero (dab. Durbės savivaldybė, Liepojos rajonas, Latvija) įvykusį Durbės mūšį, kuriame žemaičiai ir iš Ordino kariuomenės persimetę kuršiai ir estai sumušė Kryžiuočių ir Livonijos ordinų, danų ir švedų pulkų kariuomenę, bei 1410 m. liepos 15 d. netoli Tanenbergo ir Griunvaldo (Žalgirio) mūšį Lenkijos teritorijoje, kuriame kovojusios jungtinės Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės ir Lenkijos Karalystės pajėgos sutriuškino Kryžiuočių ordino kariuomenę.

Žemaičiai, atiduodami pagarbą Durbės mūšio didvyriams, jau daugelį metų iškilmingai mini ne tik šio mūšio dieną. Jie liepos 13-ąją yra paskelbę Pasaulio žemaičių vienybės diena (kai kas ją ir Žemaičių tautos vienybės diena vadina). Kuo Durbės mūšis mūsų istorijoje toks svarbus? Apie tai skaitykite architekto, Lietuvos nacionalinės premijos laureato, Žemaičių kultūros draugijos pirmininko prof. ALGIRDO ŽEBRAUSKO straipnyje „DURBĖS MŪŠIS“

DURBĖS MŪŠIS

Algirdas ŽEBRAUSKAS

Jau XIII a. pradžioje, formuojantis Lietuvos valstybei, išryškėjo du stiprūs teritoriniai-gentiniai branduoliai – Žemaitija ir Lietuva. Panašus karinės jėgos balansas, karybos patirtis lėmė, kad santykiai tarp jų buvo gana rezervuoti. Stulbinama Žemaitijos kariuomenės pergalė 1236 m. Saulės mūšyje,

1260 m. įvykusiam Durbės mūšiui skirta granitinė plokštė Didžiojoje Žemaičių sienoje Telšiuose (skulptorius Petras Gintalas). Fotografas Bonifacas Vengalis

kuriame žemaičiai, vadovaujami žemaičių kunigaikščio Vykinto, sutriuškino galingą jungtinę Livonijos ordino ir pirmojo kryžiaus žygio prieš Lietuvą (nukreipto į Žemaitiją) kariuomenę, tapo ne tik plačiai žinomas krikščioniškame pasaulyje, bet ir pademonstravo neįtikėtiną žemaičių gebėjimą ir ryžtą ginti savo žemę.

Žemaitijos santykiai su Lietuva ypač komplikavosi 1253 m., kai Laterano kurijos bei Livonijos ordino iniciatyva ir pastangomis Lietuvos kariumi vainikuotas Mindaugas padovanojo Ordinui Mindaugo nevaldomą Žemaitiją. Su Ordinui sudaręs taiką, o Žemaitiją palikęs vieną kovoje su

(Nukelta į 10 p.)

Durbės ežero vieta Latvijos žemėlapyje. Iliustracija iš https://lv.wikipedia.org/wiki/Durbes_ezers